

CENTRE D'ESTUDIS TOSSENC

Jornada d'estudi:

L'obra pública i els seus professionals (s. XVIII-XX).

Biografies, projectes, impacte modernitzador.

Tossa de Mar (la Selva, Girona), 7, 8 i 9 de Juliol de 2017

Jornada adreçada a investigadors i estudiosos de les ciències humanes i de la cultura (geografia, història, filosofia, etc), però extensible també a investigadors i professionals de l'arquitectura, l'enginyeria, la tecnologia, l'urbanisme i el medi ambient.

En el marc de les activitats commemoratives del I Centenari del Far de Tossa, s'ha cregut convenient celebrar una jornada tècnica en la qual els fars i els faroners hi tinguin entrada, però el que es pretèn és anar molt més enllà, i abastar tots els professionals de l'obra pública. L'objectiu és posar en valor aquests professionals com a garants del bon funcionament de les infraestructures públiques, l'acció anònima de bona part dels quals ha contribuït a la millora de les comunicacions, al desenvolupament tècnic, comercial i econòmic del país, i al progrés de la societat en general.

Pensem que pot ser una bona ocasió per treure a la llum trajectòries singulars, projectes desconeguts, legislació específica que explica determinades actuacions, posar el focus en plantejaments territorials que han pogut passar desapercebuts, i posar en comú un seguit d'elements i recursos que puguin facilitar noves línies de recerca en el futur a partir de la difusió de fonts documentals poc conegudes.

L'arquitectura, l'enginyeria, la topografia, han estat disciplines que han evolucionat molt d'ençà de la Il·lustració. Els avenços tecnològics s'han anat succeint, i cada generació ha superat l'anterior en la construcció d'obra pública. Al darrera d'aquestes infraestructures hi ha un ideari, una formació i unes trajectòries massa sovint oblidades. I més encara els seus servidors un cop l'obra s'ha posat en funcionament. Faroners, sobrestants i ajudants d'obres públiques, ferroviaris, caps d'estació, peons de camins, guardes forestals, telegrafistes, estibadors, responsables d'obres hidràuliques i energètiques, encarregats i oficinistes diversos. La present jornada pretèn divulgar estratègies de vertebració del territori a partir de l'extensió dels equipaments i infraestructures, la importància que per a les comunitats urbanes i rurals ha suposat al llarg de la història la millora de les seves comunicacions, fer prosopografia d'algunes trajectòries, demostrar el vincle d'altres amb el territori pel qual van treballar, i aproximar-nos a la percepció social que ha despertat la seva construcció entre la ciutadania. Sense oblidar, que en la societat actual, bona part d'aquesta obra pública ha esdevingut un patrimoni de gran valor i un recurs cultural en sí mateix, que pot arribar a contribuir a la dinamització econòmica d'un territori, i a posar en valor determinats elements des d'una perspectiva educativa, cultural i turística.

Comitè organitzador-científic: Narcís Figueras (UOC), Enric García (Museu Marítim de Barcelona), Rosa Maria Gil (Grup d'Història del Treball, Universitat de Barcelona), M. Carme Jiménez (IRMU), David Moré (CET), Joaquim M. Puigvert (UdG), Rosa Serra (Diputació de Barcelona), Josep Santemases i Francesc Viso (CCEPC).

La jornada s'articula en cinc àmbits:

Àmbit 1- Projectant obra pública

Una panoràmica de l'ideari que subjau en la construcció de les obres públiques, a partir de la presentació de projectes i trajectòries professionals.

Àmbit 2- Comunicacions terrestres

L'objectiu d'aquest àmbit és incidir en la importància de projectes, infraestructures i trajectòries professionals vinculats a l'articulació de les xarxes viàries (carreteres, camins, ponts, etc.), fèrries (ferrocarril, tramvia, metro, etc.), i de comunicacions en general (telefonía, telegrafia òptica, etc.)

Àmbit 3- Obres hidràuliques

L'objectiu d'aquest àmbit és donar a conèixer projectes, infraestructures i trajectòries professionals vinculades al gran nombre d'obres hidràuliques (pantans, preses, rescloses, recs, canals, centrals hidroelèctriques, etc.) escampades arreu del territori, l'existència de les quals ha contribuït a millores agràries, industrials i de qualitat de vida de les persones de gran importància per a la societat i l'economia.

Àmbit 4- Comunicacions marítimes

L'objectiu d'aquest àmbit és posar en valor el conjunt d'infraestructures marítimes que contribueixen a fer possible les comunicacions marítimes (ports i senyals marítims), i treure a la llum els professionals que hi treballen.

Àmbit 5- L'obra pública com a patrimoni i recurs cultural

L'objectiu d'aquest àmbit és analitzar des d'una perspectiva actual els actius patrimonials i culturals de les obres públiques. Potenciar-ne el coneixement i la seva difusió contribueix a l'enfortiment de múltiples propostes pedagògic-educatives i de turisme cultural que han agafat volada els darrers temps.

PROGRAMA

Divendres 7 de Juliol de 2017

Lloc: Sala d'Actes de la Casa de Cultura, avinguda del Pelegrí.

18'00 h.- Acreditació i recollida de la informació.

18'45 h.- Inauguració de la jornada.

19'00 h.- Conferència inaugural. "El Archivo del Ministerio de Fomento y el AGA: Múltiples posibilidades de investigación histórica en el ámbito de las obras públicas", a càrrec de Concepción Pintado Céspedes, directora de l'Arxiu General del Ministerio de Fomento (2004-2016).

21'00 h.- Far de Tossa- Sopar fred i concert.

Dissabte 8 de Juliol de 2017

Lloc: Espai Colomer (al costat de la Casa de Cultura)

9'00 h.- Salutació.

9'15 h.- Àmbit 1- Projectant obra pública

Ponència: "Arquitectes i enginyers. Projectant i traçant millores en la qualitat de vida. La mirada històrica", a càrrec de la Dra. Rosa Maria Gil Tort. Grup d'Història del Treball. Grup recerca consolidat Universitat de Barcelona "Treball, Institucions i Gènere (TIG)".

10'00- Comunicacions.

10'45 h.- Àmbit 2- Xarxes viàries i de comunicacions

Ponència "La xarxa ferroviària del port de Barcelona: Infraestructura de servei i connexió de la ciutat", a càrrec del Dr. Ferran Armengol Ferrer, professor de Dret internacional públic i relacions internacionals. Universitat de Barcelona.

11'30 h.- Pausa Café.

12'15 h.- Comunicacions.

13'00 h.- Àmbit 3- Obres hidràuliques

Ponència "Política hidràulica i desenvolupament econòmic: el cas del Canal d'Aragó i Catalunya", a càrrec del Dr. Josep Joan Mateu González. Departament d'Ensenyament, Generalitat de Catalunya.

13'45 h.- Comunicacions.

14'30 h.- Dinar a l'Hotel Golden Bahía de Tossa.

16'30 h.- Àmbit 4- Infraestructures marítimes

Ponència "Fars i faroners garants de la seguretat marítima", a càrrec de David Moré Aguirre. Centre d'Estudis Tossencs.

17'30 h.- Comunicacions.

18'00 h.- Pausa.

18'30 h.- Àmbit 5- L'obra pública com a patrimoni i recurs cultural

Ponència “Conocer, conservar y preservar la obra pública. Un patrimonio a debate”, a càrrec de la Dra. Immaculada Aguilar Civera. Càtedra Demetrio Ribes, Universitat de València.

19'15 h.- Comunicacions.

20'30 h.- Cloenda.

Diumenge 9 de Juliol de 2017

Coincidint amb la VII Trobada de Faroners, familiars i Amics dels Fars

9'00 h.- Platja-Es Racó- Excursió en vaixell pel litoral de Tossa a Sant Feliu de Guíxols.

12'30 h.- Far de Tossa- Presentació del llibre “El sublim i el quotidià dels fars de Catalunya. Paisatge, tècnica, cultura i societat a partir dels àlbums de visites”, de David Moré Aguirre.

15'00 h.- Platja de la Mar Menuda. Gran Hotel Reymar. Dinar de celebració.

Comunicacions

Els interessats a participar en la Jornada d'Estudi mitjançant la presentació d'una comunicació poden enviar la seva proposta en forma de resum, amb una extensió màxima d'entre cinc-cents i dos mil caràcters. Les comunicacions poden ser en català o castellà. El termini per presentar aquest resum és el **15 de juny de 2017**. Cal trametre el resum a l'adreça de correu electrònic arxiutossa@gmail.com

El termini per lliurar el text definitiu, que haurà de tenir una extensió d'entre 12.000 i 25.000 caràcters, és el dia **31 de juliol de 2017**. Poden adjuntar-se imatges.

Està prevista la publicació de les actes amb les ponències i comunicacions el 2018.

Inscripció

El preu de la inscripció general serà de 59 euros, i 50 euros per als socis. El preu dóna dret a les actes, al sopar del divendres i al dinar del dissabte i a les activitats complementàries programades pel divendres i el dissabte.

Els qui ho desitgin poden afegir-se el diumenge a la VII Trobada de Faroners, familiars i Amics dels Fars, que inclou una excursió marítima per la costa de Tossa a Sant Feliu de Guíxols i un dinar pel preu de 42 euros.

Als interessats se'ls oferirà informació de l'allotjament.

Organitza

Centre d'Estudis Tossencs i Ajuntament de Tossa de Mar.

Col·laboren:

Institut Ramon Muntaner

Diputació de Girona

Port de Barcelona

Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana

Museu Marítim de Barcelona

Càtedra Demetrio Ribes Universitat de València

Grup d'Història del Treball (Grup de recerca de la Universitat de Barcelona “Treball, Institucions i Gènere (TIG)”, consolidat per la Generalitat de Catalunya).

Secretaria de la Jornada

Centre d'Estudis Tossencs
Plaça de Sant Joan, núm. 2
17320 Tossa de Mar (Girona)
Tel. 972342606 a/e: arxiutossa@gmail.com

Per a més informació: <http://www.tossademar.cat/centredestudistossencs/#jornada>

BUTLLETA D'INSCRIPCIÓ

**Jornada d'estudi *L'obra pública i els seus professionals (s. XVIII-XX).
Biografies, projectes, impacte modernitzador.***

Nom i cognoms

Adreça

C.P

Població

Telèfon

Adreça electrònica

NIF

Títol de la comunicació

Àmbit en el qual s'inclou

El text de la comunicació s'ha d'enviar per correu electrònic en format Word a l'a/e: arxiutossa@gmail.com

Modalitat d'inscripció

General: 59 €

Reduïda (socis dels centres d'estudis, comunicants i estudiants): 50 € (amb actes).

L'import de la inscripció es farà efectiu mitjançant transferència bancària al compte de **ES69 0049 2748 53 2194032216** del Centre d'Estudis Tossencs. indicant Jornada d'Estudi i el nom de la persona. El preu dóna dret a les actes, al sopar del divendres i al dinar del dissabte i a les activitats complementàries programades pel divendres i el dissabte.

Els qui ho desitgin poden afegir-se el **diumenge a la VII Trobada de Faroners, familiars i Amics dels Fars**, que inclou una excursió marítima per la costa de Tossa a Sant Feliu de Guíxols i un dinar pel preu de **42 euros**.

Per fer efectiva la inscripció, cal fer arribar al Centre d'Estudis Tossencs la butlleta d'inscripció acompanyada d'una còpia del resguard de la transferència i, en el cas del pagament reduït, còpia de l'acreditació corresponent.

D'acord amb l'establert en la Llei Orgànica 15/1999 de 13 de desembre de Protecció de Dades de Caràcter Personal, consentiu que les dades personals que ens faciliteu siguin inclosos en un fitxer del que és responsable l'Ajuntament de Tossa de Mar la finalitat del qual és la comunicació amb els participants de la Jornada d'Estudi i la difusió de les activitats d'aquesta. Aquesta subscripció està restringida als majors de 14 anys. En el cas de ser menor d'aquesta edat, es requereix el consentiment dels tutors legals. Podeu accedir, rectificar, cancel·lar o oposar-vos a aquestes dades, enviant-nos un correu electrònic a l'adreça arxiutossa@gmail.com i indicant el dret que voleu exercir.